

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे-३०.

'STARS' प्रकल्पांतर्गत

संकलित मूल्यमापन १ : २०२४-२५

इयत्ता - आठवी : विषय - मराठी (प्रथम भाषा)

उत्तरसूची

उत्तरसूची व गुणदानाबाबत सूचना

तोंडी	लेखी	एकूण गुण
१०	५०	६०

तोंडी चाचणी			
प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. १)	खालील छायाचित्रातील व्यक्तीचे निरीक्षण कर व विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांग.	08.01.01	५
	अ) छायाचित्रातील व्यक्तीचे नाव - राधिका मेनन		१
	आ) छायाचित्रातील व्यक्तीची वेशभूषा - भारतीय नौसेनेचा पोशाख किंवा शर्ट-पँट आणि डोक्यावर टोपी.		२
	इ) छायाचित्रातील व्यक्तीच्या जीवनात घडलेला प्रसंग विद्यार्थ्यांनी स्वतःच्या शब्दांत सांगितल्यास समर्पक उत्तर स्वीकारावे.		२
	दोन किंवा दोनापेक्षा जास्त वाक्यात उत्तर सांगितल्यास २ गुण द्यावेत.		२
	एका वाक्यात उत्तर दिल्यास १ गुण द्यावा.		१
प्र. २)	खाली दिलेला उतारा वाच व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे सांग.	08.01.03	५
	एकेका विद्यार्थ्याला घेऊन प्रकटवाचन घ्यावे.		
	अ) दिलेल्या उताऱ्याचे आरोह-अवरोहासहित, योग्य त्या शब्दांवर स्वराघात करून, विरामचिन्हे जाणून, शब्दांचे भाव जाणून समजपूर्वक वाचन केल्यास.		२
	अडखळत वाचन केल्यास.		१
	आ) रंगीबेरंगी फुलांचे ताटवे पाहिले की मन प्रसन्न होते.		१
	इ) नाजूक टवटवीत आणि गंधमिश्रित फुलांच्या दर्शनाने नयनसुख मिळते.		१
	ई) फुले आपल्याला पुढील संदेश देतात - आजचा दिवस आनंदाने जगावा.		१

लेखी चाचणी			
प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. ३)	खाली दिलेला उतारा वाच व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिही. अ) पर्याय क्र. २ - मुलांनी शाळेच्या आवारात झाडे लावली. आ) १) देश प्रदूषणाच्या कचाट्यात सापडत आहे कारण - - वाहनांचा बेसुमार वापर - प्रचंड वृक्षतोड - शहरात मोठ्या प्रमाणात वाढता कचरा याप्रमाणे व या अनुषंगाने दिलेली समर्पक उत्तरे स्वीकारावीत. कोणतेही एक कारण लिहिल्यास १ गुण देण्यात यावा. २) डोंगर उघडेबोडके दिसत आहेत कारण - - मोठ्या प्रमाणात वृक्षतोड - वृक्षसंवर्धन न करणे. - पर्यावरण प्रदूषणामुळे कधी अतिपर्जन्य होणे/कोरडा दुष्काळ पडणे इत्यादी. अशी उत्तरे व त्या अनुषंगाने दिलेली समर्पक उत्तरे स्वीकारावीत. कोणतेही एक कारण लिहिल्यास १ गुण देण्यात यावा. इ) प्रेमानुसार अपार संवर्धकशक्ती असते. ई) • वृक्षलागवड • प्लॅस्टिक वापरण्यावर बंदी • झाडांच्या बियांचे संकलन - ओल्या कचऱ्यापासून खत निर्मिती इत्यादी. अशी व यांसारखी उत्तरे स्वीकारावीत. उपक्रम लिहिल्यास १ गुण देण्यात यावा.	08.01.07	५
प्र. ४)	खालील बातमी वाच व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिही. अ) शिक्षण सप्ताह आ) सदर उपक्रमातील विविध कार्यक्रमांबाबत शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी मार्गदर्शन केले. इ) शिक्षण सप्ताह अंतर्गत पर्यावरण संरक्षणाच्या दृष्टीने वृक्ष लागवड या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. ई) 'शिक्षण सप्ताह' अंतर्गत शाळेत अध्येयन साहित्य निर्मिती, क्रीडा, सांस्कृतिक कार्यक्रम, विविध कला, भाषिक व गणितीय खेळ, वृक्ष लागवड इत्यादी उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. कोणताही एक उपक्रम लिहिल्यास १ गुण देण्यात यावा.	08.01.08	४
प्र. ५)	खाली दिलेल्या सूचनेनुसार कृती सोडव. अ) वाक्प्रचार - रस असणे. वाक्प्रचाराचा अर्थ - आवड असणे. वाक्प्रचार लिहिल्यास एक गुण व वाक्प्रचाराचा अर्थ लिहिल्यास १ गुण देण्यात यावा. आ) नाचता येईना अंगण वाकडे किंवा अन्य समर्पक म्हण सांगितल्यास. इ) राघवने खडू आणले. असे वाक्य लिहिल्यास	08.01.09	४
प्र. ६)	खालील उतारा वाच व त्यावर आधारित खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिही. अ) १) डेचकी - अल्युमिनिअमची चरवी/भांडे २) वलानी - कपडे वाळत घालण्याची दोरी आ) लाकडी काठी - दांडी	08.01.11	६

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
	इ) चिराग, नगर, नग, रंग, राग, चिरा, इ. असे अर्थपूर्ण शब्द स्वीकारावेत. वरीलपैकी एक अर्थपूर्ण शब्द लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		१
	ई) • इंटरनेट • मित्रमैत्रिणी • आईवडील • शब्दकोश • वर्तमानपत्र इत्यादी. यांसारखी समर्पक उत्तरे स्वीकारावीत. एका शब्दास १ गुण देण्यात यावा. दोन शब्द लिहिल्यास २ गुण द्यावेत.		२ १
प्र. ७)	खालील कविता वाच व त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिही.	08.01.12	७
	अ) खोडकर - या विशेषणाला गोल केल्यास.		१
	आ) वाक्याची रचना प्रश्नार्थक असावी तसेच प्रश्नाच्या शेवटी प्रश्नचिन्ह दिलेले असावे.		१
	इ) नागपंचमी/दहीहंडी यापैकी कोणत्याही एका सणाचे नाव लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		१
	ई) यमकांची सुयोग्य जोडी स्वीकारावी - १) येतो - रेखितो, २) कलागत - पंगत, ३) नदीशी - झाडांशी, ४) लाजल्या - सजल्या, ५) झाडाला - गाण्याला, ६) खेळगा - अवघा, ७) बांधतो - लपतो, ८) घालतो - गोंदतो, ९) येतो - राहतो यापैकी यमकाच्या दोन जोड्या लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. यमकाची एक जोडी लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२ १
	उ) कवितेतील आवडणारी ओळ सकारण लिहिल्यास कवितेतील कोणतीही ओळ लिहिल्यास १ गुण द्यावा. ती आवडण्याचे योग्य कारण लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२ १ १
प्र. ८)	‘माझा आवडता छंद’ या विषयावर आठ ते दहा ओळीत माहिती लिही.	08.01.13	४
	• सुयोग्य, मुद्देसूद, क्रमबद्ध व विषयानुरूप लेखन असावे.		
	• आठ ते दहा ओळी लिहिल्यास.		४
	• सहा ते सात ओळी लिहिल्यास.		३
	• तीन ते पाच ओळी लिहिल्यास.		२
	• एक ते दोन ओळी लिहिल्यास.		१
प्र. ९)	सूचनेनुसार कृती कर.	08.01.14	४
	अ) स्वतःच्या गमतीजमती लिहिलेल्या असाव्यात. शब्दरचना, वाक्यरचना, विरामचिन्हे, आशयघनत्व, शुद्धलेखन इत्यादी गोष्टी पाहाव्यात. • विषयाला अनुसरून तीन ते चार वाक्ये लिहिल्यास. • विषयाला अनुसरून एक ते दोन वाक्ये लिहिल्यास.		२ १
	आ) • चित्राला समर्पक दोन ओळींची कविता तयार करून लिहिल्यास • एक ओळ तयार केल्यास		२ १

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान								
प्र. १०)	इयत्ता आठवीच्या वर्गासाठी तयार केलेल्या ‘वाचन कोपऱ्याचे’ उद्घाटन करण्याची विनंती करणारे पत्र विद्यार्थी प्रमुख या नात्याने मुख्याध्यापकांना लिही.	08.01.15	५								
	पत्ता, दिनांक, मायना, मजकुरात शुद्धलेखनासह समर्पक मुद्देसूद मांडणी व योग्य समारोप केल्यास पूर्ण गुण घ्यावेत. - पत्राच्या प्रारूपातील सर्व मुद्दे अंतर्भूत असल्यास - मायना, पत्ता, दिनांक यासह योग्य मजकूर असल्यास - पत्ता, दिनांक, मायना व थोडा मजकूर लिहिल्यास - केवळ मजकूर लिहिल्यास - केवळ दिनांक, सुरुवात व शेवट लिहिल्यास		५ ४ ३ २ १								
प्र. ११)	खाली दिलेल्या मुद्द्यांवरून कथा लिही व कथेला योग्य शीर्षक दे.	08.01.17	५								
	दिलेले मुद्दे कथेमध्ये अंतर्भूत केलेले असावेत, शब्दलेखन बघावे. कथाबीजाला धरून लेखन असावे. सुयोग्य वाक्यरचना असावी. स्थळ आणि घटनेचा उल्लेख असावा. - योग्य शीर्षक लिहिल्यास १ गुण द्यावा. ६ ते ७ वाक्ये लिहिल्यास ४ ते ५ वाक्ये लिहिल्यास - किमान ३ वाक्ये लिहिल्यास - फक्त १ ते २ वाक्ये लिहिल्यास		१ ४ ३ २ १								
प्र. १२)	दिलेल्या सूचनेनुसार खालील कृती सोडव.	08.01.18	६								
	अ) पाना आ) खेड्याहून – पंचमी विभक्ती इ) १) कर्तरी प्रयोग २) भावे प्रयोग ई) <table><tr><th>अ.क्र.</th><th>संधी</th><th>संधिविग्रह</th></tr><tr><td>१)</td><td>भाग्योदय</td><td>भाग्य + उदय</td></tr><tr><td>२)</td><td>करावेसे</td><td>करावे + असे</td></tr></table> संधिविग्रह लिहिल्यास प्रत्येकी १ गुण द्यावा.	अ.क्र.	संधी	संधिविग्रह	१)	भाग्योदय	भाग्य + उदय	२)	करावेसे	करावे + असे	
अ.क्र.	संधी	संधिविग्रह									
१)	भाग्योदय	भाग्य + उदय									
२)	करावेसे	करावे + असे									

